proLékaře.cz | 6.11.2026

Doc. MUDr. Radana Neuwirtová, CSc., se dožívá 90 let

Napsat laudatio na lékařku a vědkyni Radanu Neuwirtovou (*10. 10. 1927) je velká čest, protože je bezesporu nejvýznamnější českou hematoložkou a stále neutuchající inspirací pro své kolegy již celých 60 let! Narodila se v Praze v prvorepublikovém intelektuálním prostředí v rodině Záviše a Marty Reneltových, kde maminka byla absolventkou ekonomie na Karlově univerzitě a otec inženýrem a ředitelem továrny v severních Čechách. Od roku 1952, kdy dokončila lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, zahájila svoji lékařskou a vědeckou kariéru. V témž roce se provdala za spolužáka, který ji oslovil při prvním setkání v auditoriu Anatomického ústavu a později již lékaře Jana Neuwirta. Svou práci po absolvování kolečka mimo Prahu zahajovala na II. interní klinice Středočeského krajského ústavu národního zdraví, nyní Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, nejprve v oboru nefrologie a posléze v nejmilejší hematologii. Atestaci z vnitřního lékařství složila v roce 1961 a hodnost kandidáta věd získala v roce 1966. Kontinuum práce bylo však narušeno po vpádu okupačních vojsk, kdy byla v roce 1971 po prověrkách propuštěna. Útočiště následně nalezla na oddělení gerontologie III. interní kliniky VFN. Svou neuvěřitelnou houževnatostí se navzdory všem překážkám vrátila k hematologii a ještě v raných 80. letech minulého století na III. interní klinice založila hematologickou laboratoř, kde se též věnovala metabolismu železa. Odtud přešla na hematologické oddělení VFN pod vedením prof. Kvasničky, kde byla již jeho zástupkyní a dále pak v rámci sloučení pracovišť VFN na I. interní kliniku. Habilitaci ji bylo dovoleno dokončit, a získat tak titul docentky vnitřního lékařství až v roce 1990 po pádu minulého režimu.

Hlubší přínos Radany Neuwirtové české hematologii spočívá především v tom, že dokáže spojovat lékaře a vědce různých specializací s cílem soustředit se na svůj hlavní cíl, kterým je onemocnění označované jako myelodysplastický syndrom (MDS). V pozdních 80. letech minulého století založila a vedla Českou MDS skupinu. Publikovala nespočet prací týkajících se nejen MDS, ale i jiných hematologických malignit. Pracovala na několika evropských hematologických projektech. Za její nekončící kariéru je prozatím evidováno v zahraničním literárním výčtu PubMed ne méně než 122 impaktovaných publikací. Její práce z roku 1998, sepsaná spolu s její dcerou MUDr. Annou Jonášovou,

Ph.D., o možnosti využití imunosuprese cyklosporinem A při léčbě hypoplastického MDS, je nejcitovanějším článkem zabývajícím se imunoterapií MDS. Kromě vlastní vědecké práce však nelze nevyzdvihnout její obrovskou osobní aktivitu na poli MDS, a to nejen v založení České MDS skupiny, ale též její letité vedení stejně jako její impuls k založení registru MDS pacientů. Vrcholem pak jistě byla organizace 5. světového MDS kongresu v Praze v roce 1999, kde figurovala jako jeho prezidentka.

Radana Neuwirtová je průkopnicí moderního pojetí hematologie v České republice: pravidelně publikuje vědecké články v impaktovaných i domácích periodikách a aktivně se účastní hematologických konferencí. Jako první autorka měla též v loňském roce prezentaci na 13. světovém MDS kongresu ve Washingtonu s prací týkající se právě zpracování klinických a laboratorních dat skupiny nemocných s cytogenetickými aberacemi chromozomu 5 a 8. Na Olomouckých hematologických

proLékaře.cz | 6.11.2026

dnech v roce 2015 přednesla dvě vynikající přednášky, obě týkající se MDS a 5q-syndromu. Aktivně přispívá i tento rok k průběhu a prezentacím České MDS skupiny, jehož výboru je čestnou členkou. Těžko by šlo její rozložité i členité cíle naplnit, pokud by se aktivně nepodílela na přípravě a naplňování mnoha vědeckých grantů zaměřených na výzkum vlivů imunomodulační a demetylační terapie u MDS, vývoj léčebných biomarkerů, či role genetoxických faktorů a imunogenetiky u MDS.

Docentka Neuwirtová pracuje stále aktivně na hematologické ambulanci I. interní kliniky, kde pečuje o nemocné převážně s dysplaziemi a myeloproliferativními onemocněními krve. Nelze v žádném případě opomenout, že je aktivní a jistě nejzkušenější členkou týmu lékařů popisujících cytologie kostní dřeně; pravidelně jednou za pět týdnů má tedy na starosti popis punktátů kostní dřeně na I. interní klinice a její názory v této problematice jsou velmi cenné. Je členkou MDS/AML skupiny I. interní kliniky, účastní se všech jejích aktivit, je důležitým zdrojem informací, vizí a plánů do další vědecké činnosti. Aktivně se účastní seminářů na I. interní klinice a též předává své poznatky ve výuce studentům 1. lékařské fakulty naší univerzity. Svůj, jistě nikoli poslední článek do impaktovaného časopisu finalizovala a poslala k publikaci v srpnu 2017, protože nyní sumarizuje výsledky jejího výzkumu týkajícího se 5q- a transkripčního faktoru FLI1 u MDS.

Možná, že za některé kroky a události ve svém životě může ne jen ona sama a její vlastnosti, ale i smíchovská čtvrť Prahy, kde žila v Holečkově ulici v rodinné vile po tchánovi, profesorovi Neuwirtovi, průkopníkovi české stomatologie. Možná to byla však ona, kdo otočil kolo rodinných tradic, takže její manžel, profesor Jan Neuwirt, se též stal hematologem, světově uznávaným odborníkem v metabolismu železa, a prvním poistopadovým ředitelem Ústavu hematologie a krevní transfuze v Praze. A že se řemeslo dědí z rodičů na děti, mohou jen potvrdit obě dcery, lékařky Kateřina Andělová a Anna Jonášová.

Radana Neuwirtová je politicky uvažující osobnost, jež s neutuchající trpělivostí sleduje a komentuje dění kolem nás. Je zastánkyní masarykovských tradic a věří v to, že my, obyvatelé české kotliny, najdeme v sobě zdravý rozum a především schopnosti pochopit jak naši důležitost, tak i uznat, že jsme jen malým kamínkem v moři světových národů. Těžko lze nalézt osobnost, která by šla tak příkladem ve schopnosti obhájit svůj názor a současně však i schopnost uznat názor druhých. Vždyť to je podstatou věčného souboje, za nímž se rozkrývá pravda. Je velkou zastánkyní evropských hodnot, jakož i integrace a dílčí propojení s národy, mezi které přirozeně patříme a jejichž kolébku jsme léta spoluvytvářeli.

Radana Neuwirtová svou prací a svým životem nám ostatním vzkazuje: soustřeďte se na důležité věci, nemyslete jen na sebe, jděte příkladem, shodněte se na podstatných věcech, mějte víru, že úskalí zákeřných nemocí lze překonat vědeckými vizemi a jejich naplňováním!

Za kolektiv obdivujících kolegů a kolegyň, přátel a pacientů

prof. MUDr. Tomáš Stopka, Ph.D.,
a prof. MUDr. Marek Trněný, CSc.